

Підвищення продуктивності праці в умовах цифровізації економіки

Зростання продуктивності праці та підвищення ефективності використання трудових ресурсів сприяє підвищенню збалансованості моделі соціально-економічного розвитку України з урахуванням умов ведення господарської діяльності та реалізації бюджетної та соціальної політики. У свою чергу, у довгостроковій перспективі показники рівня життя населення будуть визначатися зміною технологічного укладу економіки, збільшенням кількості самозайнятих осіб, підвищенням ефективності сфери соціальних послуг за рахунок впровадження конкурентних механізмів [1]. Дані фактори стимулюватимуть зростання продуктивності праці, яке забезпечить підвищення рівня оплати праці у вітчизняній економіці. Особливо актуальну роль у підвищенні продуктивності праці відіграє цифровізація економіки. Цифровізація економіки окрім впровадження передових технологій у діяльність компаній сприяє і оптимізації роботи працівників. Враховуючи тенденцію проникнення цифрових технологій буквально у всі сфери життя нашого суспільства, цифровізація бізнес-процесів у найближчому майбутньому стане фактично єдиним джерелом зростання продуктивності праці з урахуванням викликів четвертої промислової революції.

До 2030 року у світі відбудеться поступовий перехід до нового технологічного устрою, основою якого стане застосування «розумних» технологій у всіх сферах людської діяльності [2]. Насамперед це пов'язано з підвищенням продуктивності праці, а основою для нової економіки будуть прийняття цифрових рішень, кардинальне підвищення ролі штучного інтелекту та автоматизованих систем. У свою чергу, нові виробничі технології, гнучка автоматизована система управління підприємствами, промислові роботи – все це дозволить суттєво підвищити продуктивність праці та якість продукції, що випускається. Можемо виділити такі напрями впливу цифровізації на підвищення продуктивності праці:

1. Автоматизація та роботизація. Впровадження цифрових технологій, таких як роботизація та автоматизація виробничих процесів, забезпечує ефективніше використання робочого часу та ресурсів. Роботи, що вимагають монотонної повторюваної праці, передаються автоматизованим системам, що дозволяє працівникам зосередитися на більш творчих та стратегічних завданнях.

2. Аналітика даних та інформаційна технологія. Цифрові технології сприяють збору, обробці та аналізу великого обсягу даних. Це дозволяє бізнесам приймати більш обґрунтовані рішення, оптимізувати бізнес-процеси та пристосовувати їх до динамічних умов бізнес-середовища. Працівники, маючи доступ до точної та актуальної інформації, можуть ефективніше вирішувати завдання.

3. Інтернет речей (IoT) та пов'язані промислові процеси. Впровадження IoT дозволяє підключати фізичні об'єкти до мережі, створюючи «розумні» системи. Це сприяє моніторингу та управлінню виробничими процесами в реальному часі. Збір та обробка даних з IoT пристроїв допомагає уникнути збоїв та оптимізує використання ресурсів.

4. Штучний інтелект та машинне навчання. Використання штучного інтелекту та машинного навчання в економіці дозволяє автоматизувати складні завдання, що вимагають аналізу великої кількості даних та прийняття рішень. Це сприяє підвищенню ефективності та точності вирішення проблем.

Цифровізація економіки в сучасному світі визначає новий етап розвитку, де інноваційні технології впливають на всі сфери життя та господарювання. Зокрема, впровадження цифрових технологій суттєво впливає на продуктивність праці, роблячи її більш ефективною та конкурентоздатною. Цифрові технології сприяють створенню «розумних» виробничих систем, де велика частина рутинної праці передається автоматизованим системам. Це не лише зменшує ризик помилок, але й дозволяє працівникам зосередитися на завданнях, які вимагають творчого та стратегічного мислення. Аналітика даних стає ключовим інструментом у прийнятті рішень, що впливає на всі рівні управління. Більш точне прогнозування та аналіз даних роблять можливим оптимізацію бізнес-процесів та реагування на змінні умови ефективніше. Використання інтернету речей дозволяє підприємствам вести моніторинг реального часу та впроваджувати реактивні стратегії. Відсутність затримок у передачі інформації та взаємодія між об'єктами створює умови для миттєвого реагування на зміни в середовищі. Використання штучного інтелекту та машинного навчання підсилює когнітивні можливості систем та допомагає вирішувати складні завдання, що вимагають аналізу та вивчення залежностей у великих обсягах даних.

Таким чином, цифровізація економіки стає не лише технічним трендом, але й стратегічним кроком у напрямку підвищення продуктивності праці та стимулювання сталого економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Водянка Л.Д., Стахова Н.П. Цифровізація як сучасний фактор розвитку інтелектуального бізнесу. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.29>
2. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>